

Tollstjórinn í Reykjavík

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 -10
150 Reykjavík

Tilvísun/Reference
Dagsetning/Date
Alþ
Erindi 130/14/1419
komudagur 17.3.2004
16. mars 2004.

Málefni: *Umsögn tollstjórans í Reykjavík um frumvarp til laga um siglingavernd, 569. mál*

Tollstjórinn í Reykjavík hefur mótttekið erindi samgöngunefndar Alþingis, dags. 24. febrúar s.l., þar sem embættinu er sent til umsagnar frumvarp til laga um siglingavernd, 569. mál.

Umsögnin embættisins fylgir hjálagt en hún hefur jafnframt verið send með tölvupósti.

Virðingarfyllt

Sigurður Skúli Bergsson
forstöðumaður tollgæslusviðs

Umsögn
tollstjórans í Reykjavík
um
frumvarp til laga um siglingavernd
569. mál

Eins og fram kemur í frumvarpinu er það lagt fram til að innleiða í íslenskan rétt alþjóðlegar reglur og skuldbindingar á sviði siglingaverndar. Ísland er aðili að Alþjóðasiglingamálastofnuninni (IMO) og er því skuldbundið til að grípa til aðgerða til að koma í veg fyrir hryðjuverk og ógnanir. Ásamt þeim alþjóðlegu skuldbindingum sem á Íslandi hvíla þarf líka að huga að auknum kröfum sem einstök lönd gera til þeirra sem stunda að flytja fólk og frakt til viðkomandi lands auk þess að huga að öryggi Íslands.

Ljóst er að fyrirfram er mjög erfitt er að meta kostnað við innleiðingu siglingaverndar á Íslandi eðli málsins samkvæmt og því getur raunkostnaður orðið allt annar en getið er um í frumvarpinu. Ekki verður séð að þegar fjallað er um kostnað af innleiðingu siglingaverndar í frumvarpinu, sé tekið tillit til þess kostnaðar sem standa á straum af með gjaldtöku skv. 9. gr. frumvarpsins né kostnaðar sem fellur beint á skipafélögin og aðra aðila en sá kostnaður er án efa verulegur. Þessi kostnaður mun væntanlega, sama hvar hann fellur til, á endanum lenda á neytendum hér á landi.

Eðlilegt er að sú krafa sé gerð að leitað sé allra leiða til að halda kostnaði af þessu mikilvæga máli í lágmarki. Mikilvægt er að þegar ákvarðanir eru teknar í þessu máli sé farin sú leið sem tryggir öryggi með viðunandi hætti en um leið sé horft til þess að framkvæmdin verði með sem hagkvæmustum hætti og með sem minnstum tilkostnaði fyrir alla aðila. Embættið telur eðlilegt að fela tollyfirvöldum að hafa með höndum farmvernd sbr. IV. kafla frumvarpsins. Þetta verður að teljast eðlilegt þar sem aðrir aðilar eru ekki að vinna á þessu sviði og því væntanlega hagkvæmast að fela tollstjórum að annast þetta verkefni. Hins vegar telur embættið að rétt sé að skoða hvort rétt sé að fela tollstjórum að annast leit á farþegum og í farangri þeirra sbr. 2. mgr. 8. gr. frumvarpsins. Samkvæmt frumvarpinu er það hlutverk hafnaryfirvalda að annast leit á starfsfólki, áhöfnum og öðrum sem þurfa vegna starfa síns að fara inn á hafnaraðstöðu eða um borð í skip. Samkvæmt þessu er verið að fela fleiri en einum aðila að annast þessi verkefni sem eru af sama toga og ættu því að mati embættisins best heima hjá einum og sama aðila. Jafnframt má benda á að leit á farþegum og í farangri þeirra sem fara um Reykjavíkurlugvöll á leið til útlanda er á höndum flugmálayfirvalda sem hafa samið við lögreglu um að annast þetta verkefni. Þessu til viðbótar má benda á að samkvæmt 4. mgr. 9. gr. frumvarpsins eru það hafnir sem hafa heimild til að innheimta gjald vegna kostnaðar sem leiðir af siglingavernd í farþegaflutningum. Samkvæmt þessu er ekki gert ráð fyrir að sami aðili hafi með höndum framkvæmd af þessu verki og sá sem hefur heimild til að innheimta gjald vegna kostnaðar af verkinu. Eins og frumvarpið er uppbyggt telur embættið að rétt sé að fela öðrum aðila en tollstjórum þetta verkefni. Líklega er minnsta breytingin fólgin í því að þetta verði skilgreint sem verkefni hafnaryfirvalda. Embættið telur að eðlilegast sé að fela einum aðila að annast þetta

verkefni og að saman fari ábyrgð á verkefninu sjálfu og heimild til að rukka gjald til að mæta þeim kostnaði sem af þessu leiðir. Með hliðsjón af því að eðlilegt sé að leita allra leiða til að halda kostnaði af innleiðingar á siglingavernd í lágmarki mæti kanna hvort hagkvæmt sé að sami aðili annaðist eftirlit með farþegum hvort sem um væri að ræða eftirlit með farþegum sem ferðast með skipum eða flugvélum á leið til útlanda.

Í samræmi við ofanritað er lagt til að sú breyting verði gerð á frumvarpinu að Siglingastofnun Íslands setji reglur um leit á farþegum sem fara um höfnina í stað þess að tollstjórinn í Reykjavík setji reglurnar. Þá er lagt til að tollstjórar annast ekki framkvæmd leitar á farþegum eins og gert er ráð fyrir í frumvarpinu heldur verði leit á farþegum í höndum hafnaryfirvalda.

Um leit er kveðið á um í 8. gr. frumvarpsins. Greinin er svo hljóðandi:

8. gr.

Leit

Siglinastofnun Íslands setur reglur um fyrirkomulag öryggisleitar hafnaryfirvalda á starfsfólki, áhöfnum, og öðrum þeim sem vegna starfs síns þurfa að fara inn á hafnaraðstöðu eða um borð í skip sem falla undir lög þessi.

Tollstjórinn í Reykjavík setur reglur um leit í farmi, á farþegum og í farangri þeirra. Tollstjórar annast framkvæmd leitar.

Hægt er að synja mönnum sem neita öryggisleit samkvæmt þessari grein um aðgang að hafnaraðstöðu og skipi sem lög þessi ná yfir.

Lagt er til að greinin orðist þannig:

8. gr.

Leit

Siglinastofnun Íslands setur reglur um fyrirkomulag öryggisleitar hafnaryfirvalda á starfsfólki, farþegum, áhöfnum, og öðrum þeim sem vegna starfs síns þurfa að fara inn á hafnaraðstöðu eða um borð í skip sem falla undir lög þessi.

Tollstjórinn í Reykjavík setur reglur um leit í farmi sem tollstjórar annast.

Hægt er að synja mönnum sem neita öryggisleit samkvæmt þessari grein um aðgang að hafnaraðstöðu og skipi sem lög þessi ná yfir.

Rökin fyrir tillögunni eru eftirfarandi:

Heppilegast og hagkvæmast er að einn og sami aðilinn hafi með höndum öryggisleit á fólki á hafnarsvæðum, hvort sem um er að ræða starfsmenn, áhafnir skipa eða farþega þeirra. Sá aðili aflar sér nauðsynlegs búnaðar til þess að sinna öryggisleitinni og sér um rekstur hans. Það er ljóst að það felur í sér ákveðna óhagkvæmni ef leit á persónum sem um hafnarsvæði fara verður á hendi fleiri en eins aðila.

Í 4. mgr. 9. gr. frumvarpsins er til staðar heimild til handa höfnum til að innheimta sérstakt gjald fyrir hvern farþega sem kemur til eða frá landinu með skipi. Gjaldinu er ætlað að standa undir þeim kostnaði sem leiðir af siglingavernd í farþegaflutningum, svo sem móttökuaðstöðu, öryggisleit, vöktun og búnaði. Eðlilegast er

að sá aðili sem hefur gjaldtökuheimild til að standa undir ákveðnum ráðstöfunum beri ábyrgð á þeim ráðstöfunum. Það verður því að telja eðlilegra, með tilliti til þess hvernig gjaldtökuheimildum frumvarpsins er háttað, að hafnaryfirvöld beri ábyrgð á leit á farþegum frekar en töllyfirvöld.

15. mars 2004.
Tollstjórinn í Reykjavík